HỌC VIỆN CÔNG NGHỆ BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG KHOA AN TOÀN THÔNG TIN

BÁO CÁO BÀI THỰC HÀNH HỌC PHẦN: THỰC TẬP CƠ SỞ MÃ HỌC PHẦN: INT13147

BÀI THỰC HÀNH 1.2 CÀI ĐẶT HỆ ĐIỀU HÀNH MÁY TRẠM LINUX

Sinh viên thực hiện:

B22DCAT199 Đỗ Duy Nam

Giảng viên hướng dẫn: TS.Đinh Trường Duy

HỌC KỲ 2 NĂM HỌC 2024-2025

MỤC LỤC

MỤC LỤC	2
DANH MỤC CÁC HÌNH VỄ	3
DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU	3
CHƯƠNG 1. GIỚI THIỆU CHUNG VỀ BÀI THỰC HÀNH	4
1.1 Mục đích	4
1.2 Tìm hiểu lý thuyết	4
1.2.1 Hệ điều hành Linux	4
1.2.2 Các lệnh cơ bản của Linux	6
1.3 Kết chương	7
CHƯƠNG 2. NỘI DUNG THỰC HÀNH	8
2.1 Chuẩn bị môi trường	8
2.2 Các bước thực hiện	8
2.2.1 Cài đặt và đổi tên máy	8
2.2.2 Các câu lệnh cơ bản	9
2.3 Kết chương	30
TÀI LIỆU THAM KHẢO	32

DANH MỤC CÁC HÌNH VỄ

Hình 1 Cài đặt và đặt tên máy Mã sinh viên_Họ và tên	8
Hình 2 Cài đặt và đổi tên máy thành công	8
Hình 3 Lệnh sudo	9
Hình 4 Lệnh update	10
Hình 5 Lệnh upgrade	10
Hình 6 Lệnh pwd	11
Hình 7 Lệnh ls	11
Hình 8 Lệnh man	12
Hình 9 Lệnh PS1	12
Hình 10 Lệnh mkdir	13
Hình 11 Lệnh cd	14
Hình 12 Lệnh cp	15
Hình 13 Lệnh mv.	16
Hình 14 Lệnh rm	17
Hình 15 Lệnh rmdir	18
Hình 16 Lệnh cat	19
Hình 17 Lệnh more	20
Hình 18 Lệnh head	21
Hình 19 Lệnh tail	22
Hình 20 Lệnh grep	23
Hình 21 Lệnh wc	24
Hình 22 Lệnh clear	25
Hình 23 Lệnh echo	26
Hình 24 Lệnh >	27
Hình 25 Lệnh >>	28
Hình 26 Lệnh sort	29
Hình 27 Lệnh uniq	30
DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU	
Bảng 1. Các lệnh cơ bản trong hệ điều hành Linux	6

CHƯƠNG 1. GIỚI THIỆU CHUNG VỀ BÀI THỰC HÀNH

1.1 Mục đích

Rèn luyện kỹ năng cài đặt và quản trị HĐH máy trạm Linux cho người dùng với các dịch vụ cơ bản

1.2 Tìm hiểu lý thuyết

1.2.1 Hệ điều hành Linux

1.2.1.1 Lịch sử phát triển của Linux

- Năm 1991: Linus Torvalds, một sinh viên tại Đại học Helsinki (Phần Lan), phát triển một nhân hệ điều hành (kernel) với mục đích học tập và chia sẻ miễn phí.
- Nguồn cảm hứng: Linux được lấy cảm hứng từ hệ điều hành MINIX (một phiên bản Unix đơn giản phục vụ giảng dạy).
- Năm 1992: Linux được phát hành dưới Giấy phép Công cộng GNU (GPL), cho phép người dùng tự do sử dụng, sửa đổi và phân phối lại.
- Hiện nay: Linux đã trở thành một hệ điều hành phổ biến, được sử dụng rộng rãi trên máy chủ, thiết bị di động (Android), siêu máy tính, và cả các hệ thống nhúng.

1.2.1.2 Kiến trúc của hệ điều hành Linux

Hệ điều hành Linux có cấu trúc phân lớp, bao gồm các thành phần chính

- Kernel (Nhân hệ điều hành)
 - Là thành phần lõi, quản lý tài nguyên phần cứng như CPU, bộ nhớ, thiệt bị ngoại vi.
 - Chức năng chính:
 - Quản lý tiến trình (Process Management)
 - Quản lý bộ nhớ (Memory Management)
 - Quản lý hệ thống tập tin (File System)
 - Quản lý thiệt bị (Device Management)
- Shell (Trình thông dịch lệnh)
 - Là cầu nối giữa người dùng và kernel, cho phép nhập lệnh để thực thi các chương trình.
 - o Một số Shell phổ biến: Bash (Bourne Again Shell), Zsh, Fish.
- Thư viện hệ thống (System Libraries)
 - Chứa các hàm tiêu chuẩn giúp ứng dụng tương tác với kernel mà không cần truy cập trực tiếp.

- o Ví dụ: glibc (GNU C Library) thư viện C chuẩn trong Linux.
- Úng dụng người dùng (User Application)
 - Các chương trình và công cụ phục vụ người dùng như trình duyệt web, trình biên dịch, công cụ quản trị hệ thống.

1.2.1.3 Giao diện của hệ điều hành Linux

Linux cung cấp hai loại giao diện chính:

- Giao diện dòng lệnh (CLI Command Line Interface)
 - Đặc điểm: Nhanh, mạnh mẽ, tiết kiệm tài nguyên, phù hợp cho quản trị viên hệ thống.
 - o Ví dụ: Terminal, Konsole, GNOME Terminal.
- Giao diện đồ họa (GUI Graphical User Interface)
 - Đặc điểm: Thân thiện với người dùng, dễ sử dụng, phù hợp với người dùng phổ thông.
 - o Ví dụ: GNOME, KDE Plasma, XFCE, LXQt

1.2.1.4 Đặc điểm đặc trưng của hệ điều hành Linux

- Mã nguồn mở (Open Source)
 - Người dùng có thể xem, chỉnh sửa, phân phối lại mã nguồn.
- Tính ổn định và bảo mật cao
 - o Ít bị virus và phần mềm độc hại tấn công hơn so với Windows.
 - Cộng đồng lớn liên tục cập nhật và vá lỗi bảo mật.
- Miễn phí (Phần lớn các bản phân phối)
 - Không tốn chi phí bản quyền, có thể sử dụng cho mục đích cá nhân và doanh nghiệp.
- Tính linh hoạt và tùy biến cao
 - O Có thể tùy chỉnh từ kernel đến giao diện người dùng.
 - o Phù hợp với nhiều môi trường: máy chủ, máy trạm, thiết bị IoT.
- Đa nhiệm và đa người dùng
 - O Hỗ trợ nhiều người dùng truy cập đồng thời mà không ảnh hưởng lẫn nhau.
- Cộng đồng hỗ trợ mạnh mẽ
 - O Cộng đồng lập trình viên và người dùng đông đảo, tài liệu phong phú.

1.2.2 Các lệnh cơ bản của Linux

Lệnh	Chức năng
sudo	Cho phép thực thi lệnh với quyền quản trị viên (root)
update	Cập nhật danh sách gói phần mềm từ kho lưu trữ (repository)
upgrade	Nâng cấp các gói phần mềm đã cài đặt lên phiên bản mới nhất
pwd	Hiển thị đường dẫn của thư mục hiện tại
1s	Liệt kê nội dung thư mục
man	Hiển thị tài liệu hướng dẫn (manual) của các lệnh trong Linux.
PS1	Quy định cách hiển thị dòng lệnh (prompt) trong Terminal.
mkdir	Tạo thư mục mới
cd	Chuyển đổi giữa các thư mục
ср	Sao chép tập tin hoặc thư mục
mv	Di chuyển hoặc đổi tên tập tin/thư mục
rm	Xóa tập tin hoặc thư mục
rmdir	Xóa thư mục rỗng
cat	Hiện thị nội dung của tập tin
more	Xem nội dung tập tin theo từng trang
head	Hiển thị 10 dòng đầu của tập tin
tail	Hiển thị 10 dòng cuối của tập tin
grep	Tìm kiếm chuỗi trong tập tin
wc	Đếm số dòng, từ, ký tự trong tập tin
clear	Xóa màn hình Terminal
echo	In văn bản ra màn hình
>	Ghi đè nội dung vào tập tin
>>	Ghi thêm nội dung vào cuối tập tin
sort	Sắp xếp các dòng trong tập tin hoặc đầu ra theo thứ tự bảng chữ cái (mặc định là tăng dần)
uniq	Loại bỏ các dòng trùng lặp trong một tập tin (chỉ hoạt động khi các dòng trùng lặp đã được sắp xếp).

Bảng 1. Các lệnh cơ bản trong hệ điều hành Linux

1.3 Kết chương

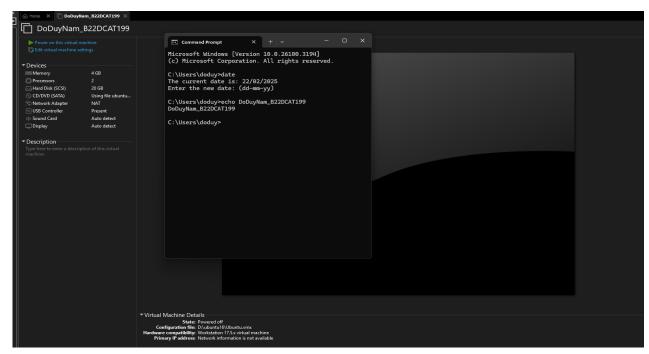
Chương này cho biết về lịch sử, kiến trúc, giao diên, đặc điểm đặc trưng của hệ điều hành Linux. Bên cạnh đó cung cấp một số lệnh cơ bản của hệ điều hành Ubuntu

CHƯƠNG 2. NỘI DUNG THỰC HÀNH

2.1 Chuẩn bị môi trường

Cài đặt máy trạm Ubuntu từ file đã chuẩn bị

Đặt tên máy là DoDuyNam_B22DCAT199

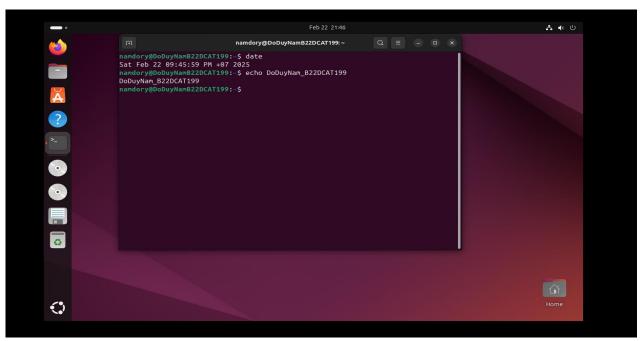

Hình 1 Cài đặt và đặt tên máy Mã sinh viên_Họ và tên

2.2 Các bước thực hiện

2.2.1 Cài đặt và đổi tên máy

Khởi động máy trạm và đặt tên máy là DoDuyNam_B22DCAT199

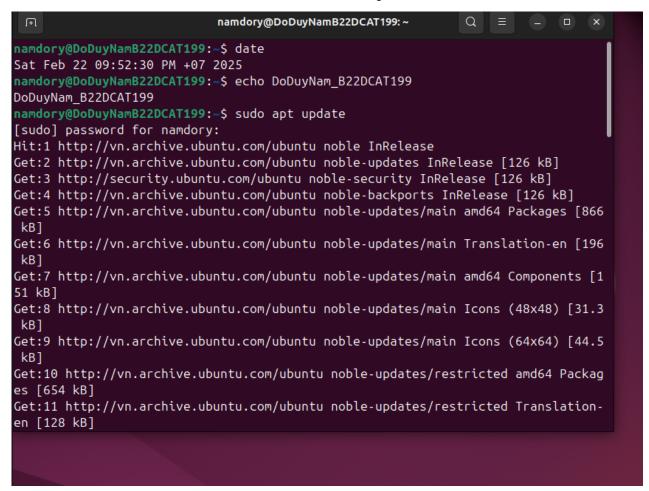

Hình 2 Cài đặt và đổi tên máy thành công

2.2.2 Các câu lệnh cơ bản

sudo: Cho phép thực thi lệnh với quyền quản trị viên (root).

- Cách dùng: sudo <lệnh>
- Ví dụ: sudo apt update: Chạy lệnh cập nhật với quyền quản trị.
- Mỗi khi thực hiện lệnh có lệnh sudo thì bắt buộc phải mật mật khẩu của user

Hình 3 Lênh sudo

update: Cập nhật danh sách gói phần mềm từ kho lưu trữ (repository).

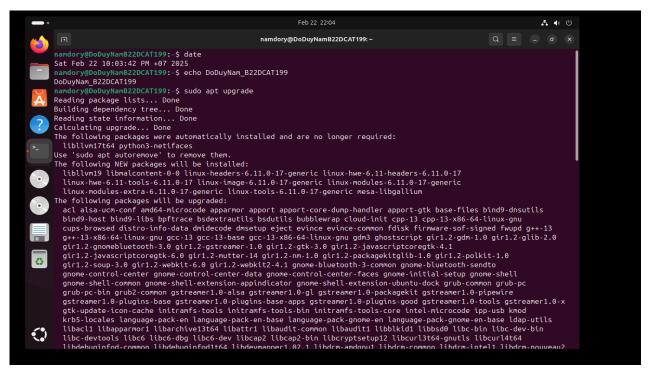
• Cách dùng: sudo apt update: Cập nhật thông tin về các phiên bản phần mềm mới nhất từ kho lưu trữ.

```
namdory@DoDuyNamB22DCAT199: ~
namdory@DoDuyNamB22DCAT199:~$ date
Sat Feb 22 09:52:30 PM +07 2025
namdory@DoDuyNamB22DCAT199:~$ echo DoDuyNam_B22DCAT199
DoDuyNam B22DCAT199
namdory@DoDuyNamB22DCAT199:~$ sudo apt update
[sudo] password for namdory:
Hit:1 http://vn.archive.ubuntu.com/ubuntu noble InRelease
Get:2 http://vn.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates InRelease [126 kB]
Get:3 http://security.ubuntu.com/ubuntu noble-security InRelease [126 kB]
Get:4 http://vn.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-backports InRelease [126 kB]
Get:5 http://vn.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/main amd64 Packages [866
Get:6 http://vn.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/main Translation-en [196
kB]
Get:7 http://vn.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/main amd64 Components [1
Get:8 http://vn.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/main Icons (48x48) [31.3
Get:9 http://vn.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/main Icons (64x64) [44.5
kB]
Get:10 http://vn.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/restricted amd64 Packag
es [654 kB]
Get:11 http://vn.archive.ubuntu.com/ubuntu noble-updates/restricted Translation-
en [128 kB]
```

Hình 4 Lệnh update

upgrade: Nâng cấp các gói phần mềm đã cài đặt lên phiên bản mới nhất.

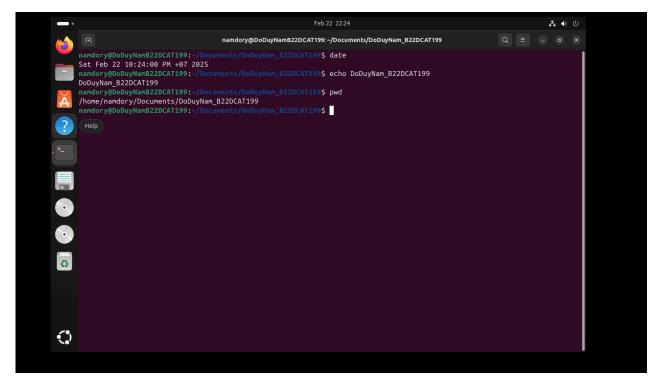
• Cách dùng: sudo apt upgrade

Hình 5 Lệnh upgrade

pwd: Hiển thị đường dẫn của thư mục hiện tại.

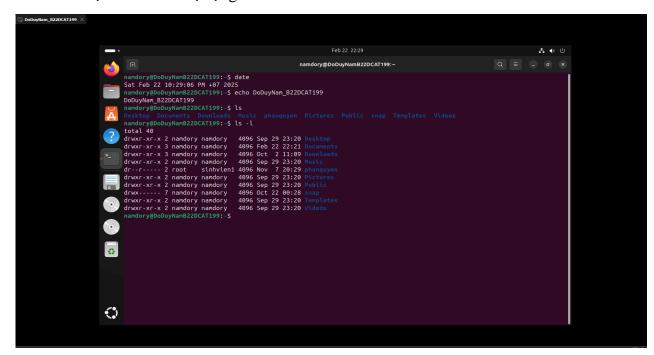
- Cách dùng: pwd
- Ví dụ: ở đây là hiển thị đường dẫn của thư mục DoDuyNam_B22DCAT199

Hình 6 Lệnh pwd

ls: Liệt kê nội dung thư mục.

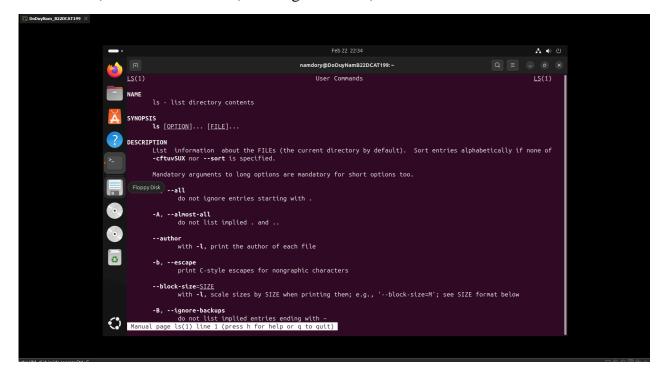
- Cách dùng: ls <tùy chọn>
- Ví dụ: ls-l: Hiển thị dạng danh sách dài.

Hình 7 Lệnh ls

man: Hiển thị tài liệu hướng dẫn (manual) của các lệnh trong Linux.

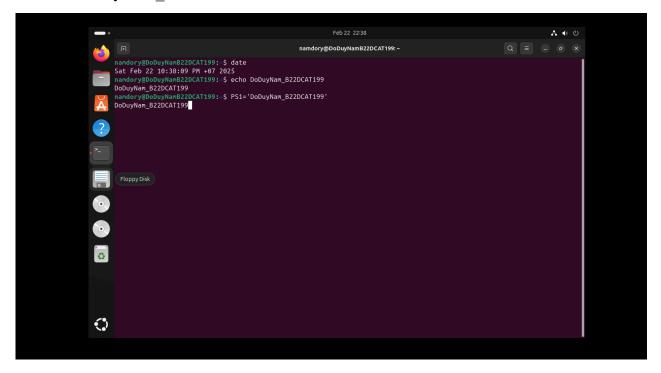
- Cách dùng: man <tên_lệnh>
- Ví dụ: man ls: xem tài liệu hướng dẫn của lệnh ls

Hình 8 Lệnh man

PS1: Quy định cách hiển thị dòng lệnh (prompt) trong Terminal.

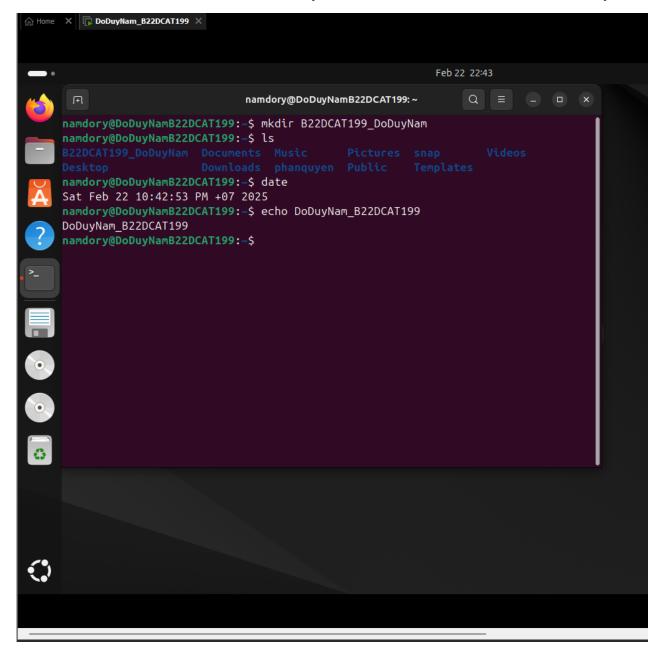
• Ví dụ: PS1= 'DoDuyNam_B22DCAT199': Thay đổi prompt thành "DoDuyNam B22DCAT199"

Hình 9 Lệnh PS1

mkdir: Tạo thư mục mới.

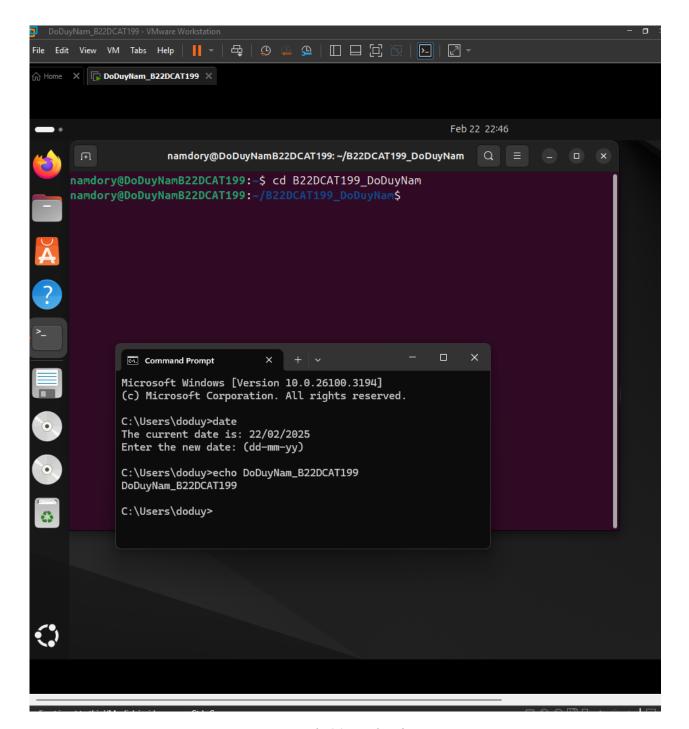
- Cách dùng: mkdir <tên thư mục>
- Ví dụ: mkdir B22DCAT199_DoDuyNam: tạo thư mục B22DCAT199_DoDuyNam

Hình 10 Lệnh mkdir

cd: Chuyển đổi giữa các thư mục.

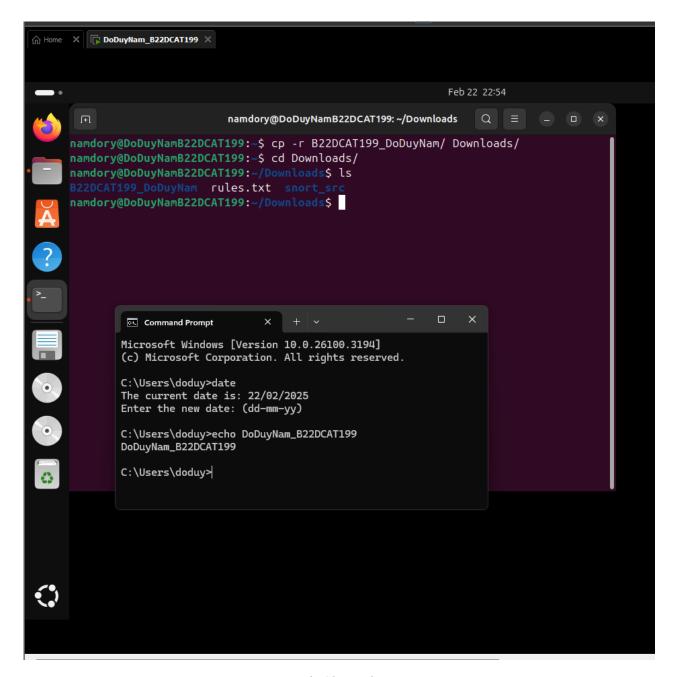
- Cách dùng: cd <đường_dẫn>
- Ví dụ: cd B22DCAT199_DoDuyNam: chuyển đến thư mục B22DCAT199_DoDuyNam vừa tạo ở trên

Hình 11 Lệnh cd

cp: Sao chép tập tin hoặc thư mục.

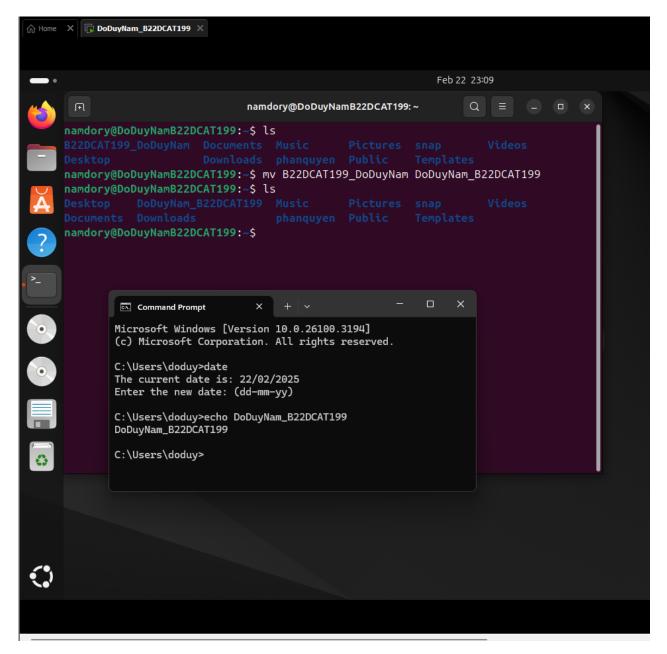
- Cách dùng: cp <tùy chọn> <nguồn> <đích>
- Ví dụ: cp -r B22DCAT199_DoDuyNam/ Downloads/: copy thư mục B22DCAT199_DoDuyNam vào thư mục Downloads

Hình 12 Lệnh cp

mv: Di chuyển hoặc đổi tên tập tin/thư mục.

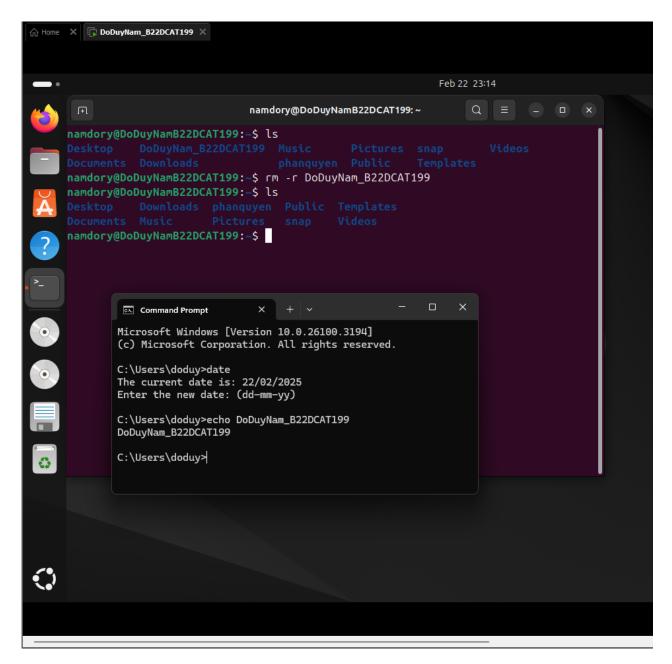
- Cách dùng: mv <nguồn> <đích>
- Ví dụ: mv B22DCAT199_DoDuyNam DoDuyNam_B22DCAT19 : đổi tên thư mục từ B22DCAT199_DoDuyNam thành DoDuyNam_B22DCAT199

Hình 13 Lệnh my

rm: Xóa tập tin hoặc thư mục.

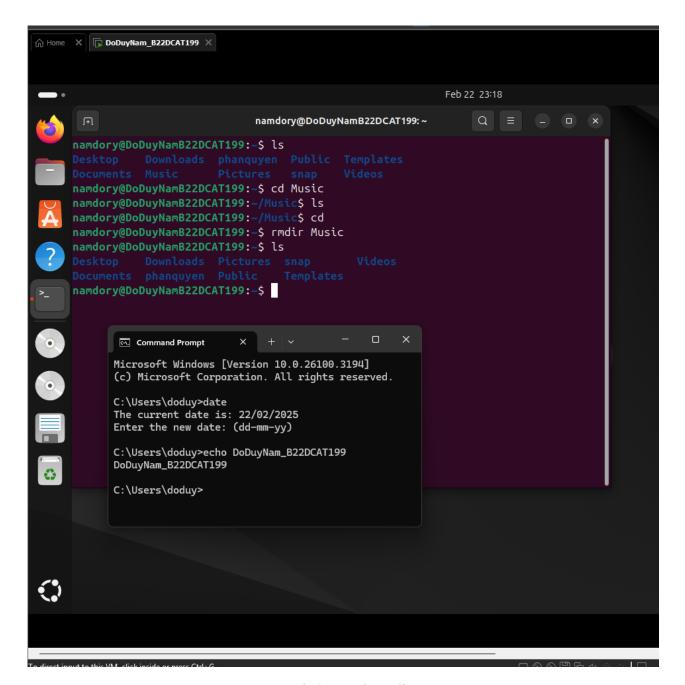
- Cách dùng: rm <tùy_chọn> <tập_tin/thu_mục>
- Ví dụ: rm -r DoDuyNam B22DCAT199: xóa thư mục DoDuyNam_B22DCAT199

Hình 14 Lệnh rm

rmdir: Xóa thư mục rỗng

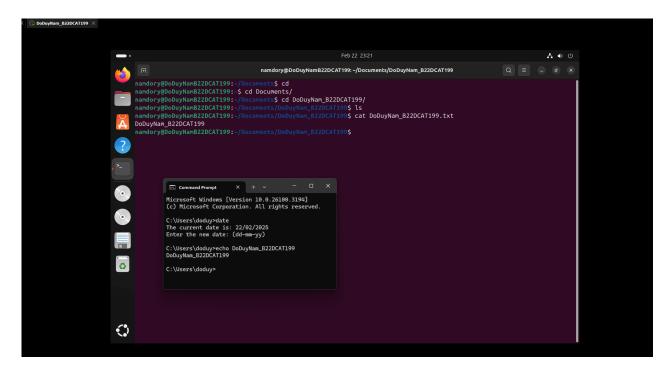
- Cách dùng: rmdir <thư mục trống>
- Ví dụ: rmdir Music: xóa thư mục Music -> xóa được vì thư mục này rỗng

Hình 15 Lệnh rmdir

cat: Hiển thị nội dung của tập tin.

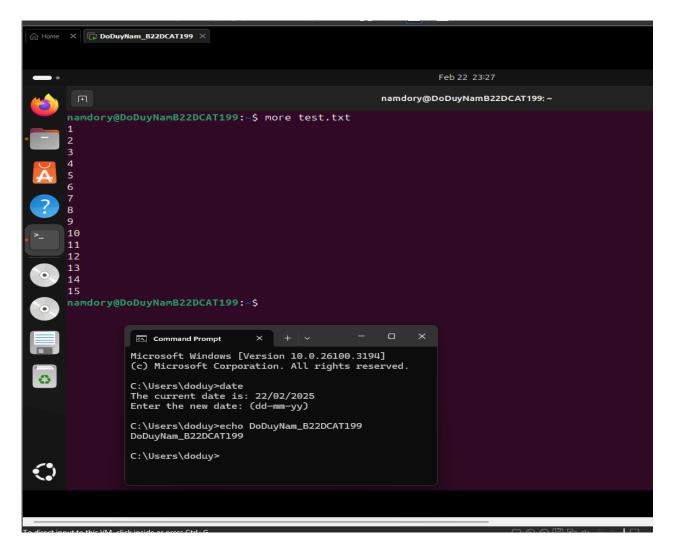
- Cách dùng: cat <tập tin>
- Ví dụ: cat DoDuyNam_B22DCAT199.txt: đọc nội dung của tập tin DoDuyNam_B22DCAT199.txt

Hình 16 Lệnh cat

more: Xem nội dung tập tin theo từng trang.

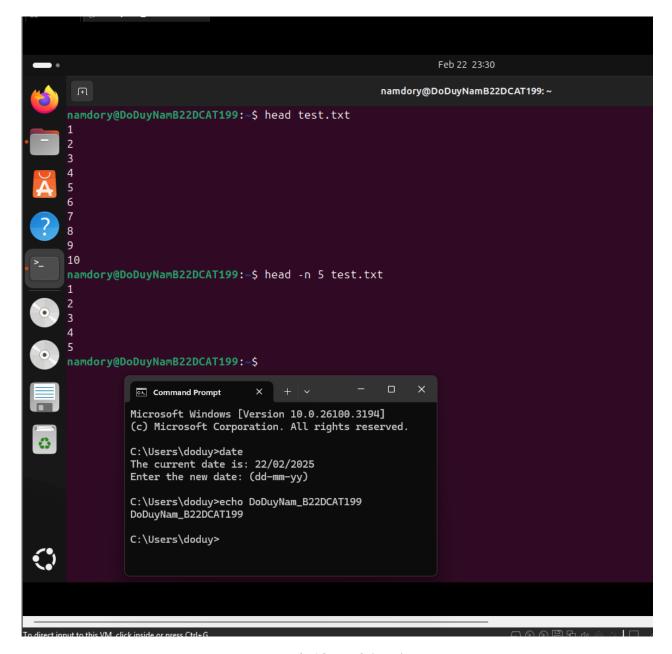
- Cách dùng: more < tập tin>
- Ví dụ: more test.txt: xem nội dung từng trang của tập tin test.txt

Hình 17 Lệnh more

head: Hiển thị 10 dòng đầu của tập tin.

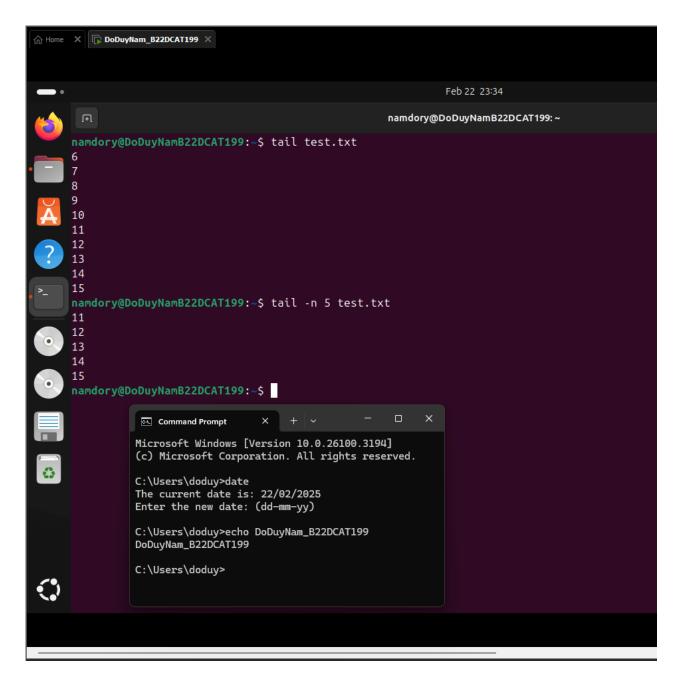
- Cách dùng: head -n <số_dòng> <tập_tin>
- Ví dụ: head test.txt: hiển thị 10 dòng đầu của tập tin test.txt head test.txt -n 5 test.txt: hiển thị 5 dòng đầu của tập tin test.txt

Hình 18 Lệnh head

tail: Hiện thị 10 dòng cuối của tập tin

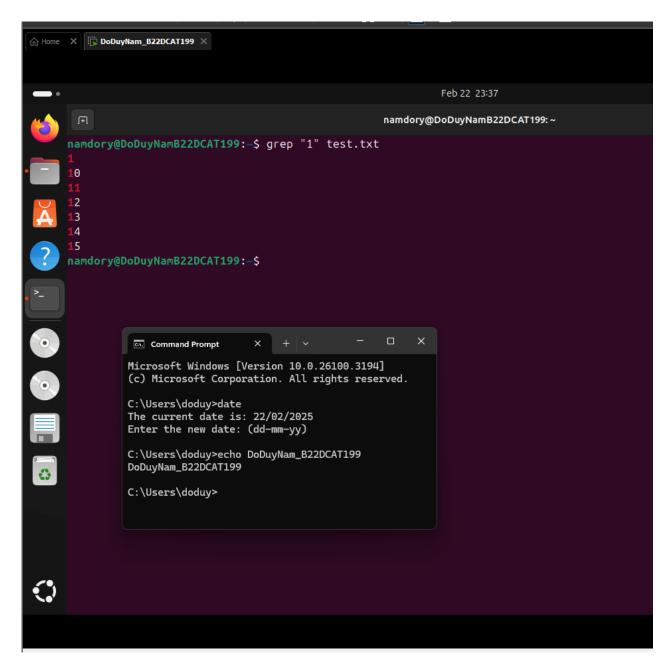
- Cách dùng tail -n <số_dòng> <tập tin>
- Ví dụ: tail test.txt: hiển thị 10 dòng cuối của tập tin test.txt tail -n 5 test.txt: hiện thị 5 dòng cuối của tập tin test.txt

Hình 19 Lệnh tail

grep: Tìm kiếm chuỗi trong tập tin.

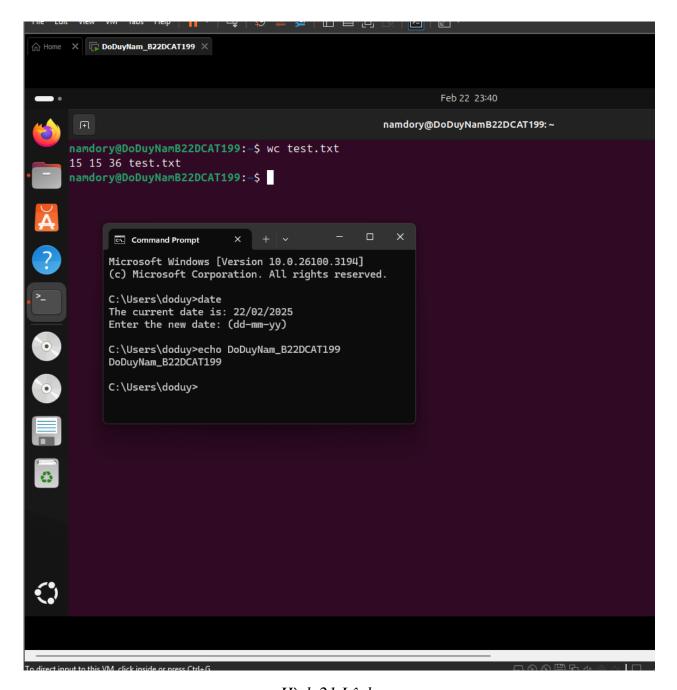
- Cách dùng grep "chuỗi" <tập_tin>
- Ví dụ: grep "1" test.txt: in ra các chuỗi có chứa chuỗi "1"

Hình 20 Lệnh grep

wc: Đếm số dòng, từ, ký tự trong tập tin.

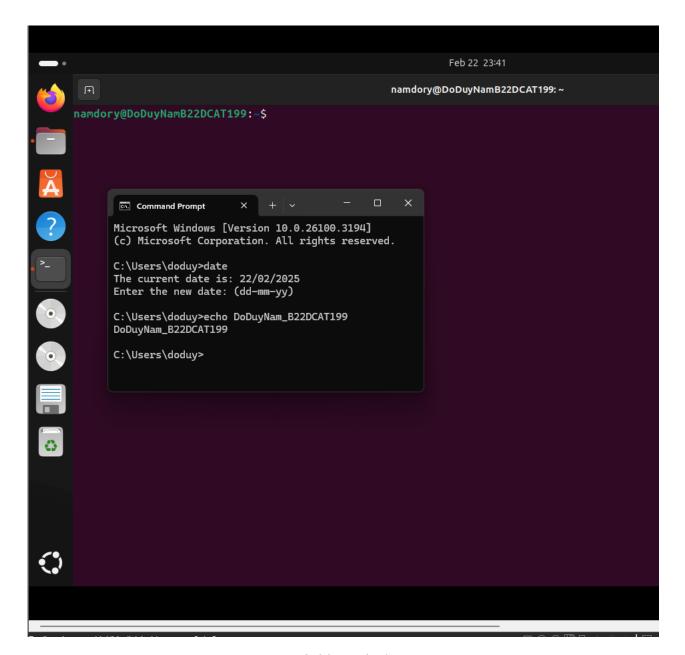
- Cách dùng: wc <tập_tin>
- Ví dụ: wc test.txt: đếm số dòng, từ, ký tự của tập tin test.txt

Hình 21 Lệnh wc

clear: Xóa màn hình terminal.

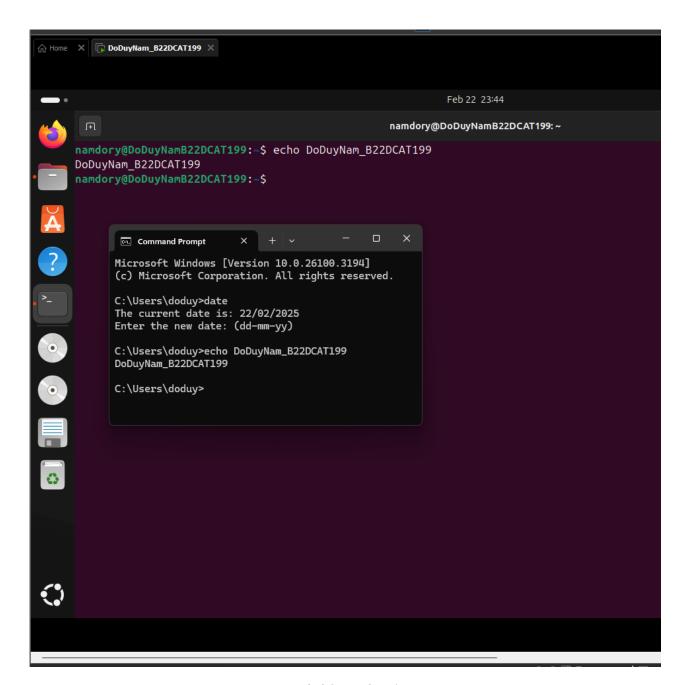
• Cách dùng: clear

Hình 22 Lệnh clear

echo: In văn bản ra màn hình.

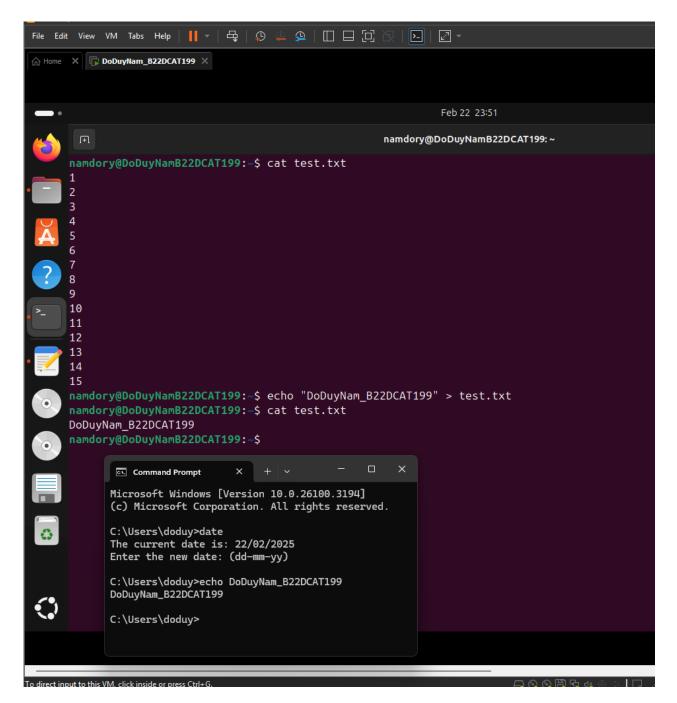
- Cách dùng: echo <văn bản>
- Ví dụ: echo DoDuyNam_B22DCAT199: in ra văn bản "DoDuyNam_B22DCAT199" ra màn hình

Hình 23 Lệnh echo

>: Ghi đè nội dung vào tập tin

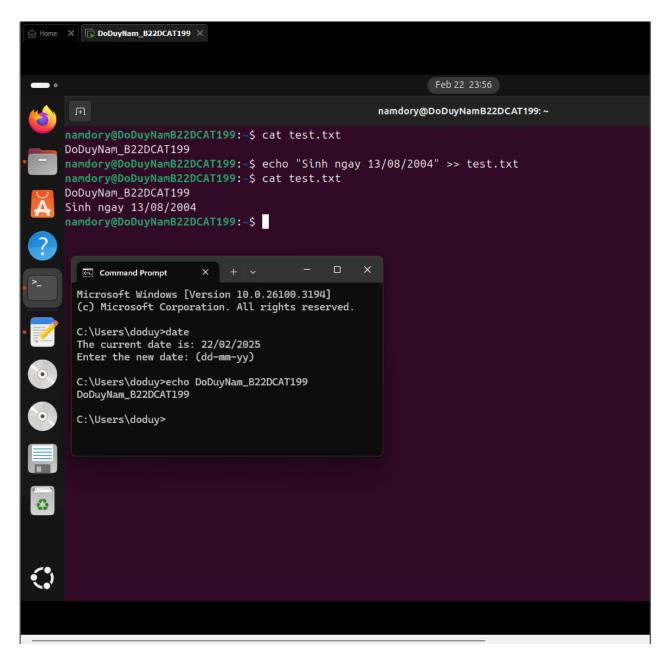
- Cách dùng: <lệnh> > <tên_tập_tin>
- Ví dụ: echo "DoDuyNam_B22DCAT199" > test.txt: ghi đè nội dung vào tập tin test.txt

Hình 24 Lệnh >

>>: Ghi thêm nội dung vào cuối tập tin.

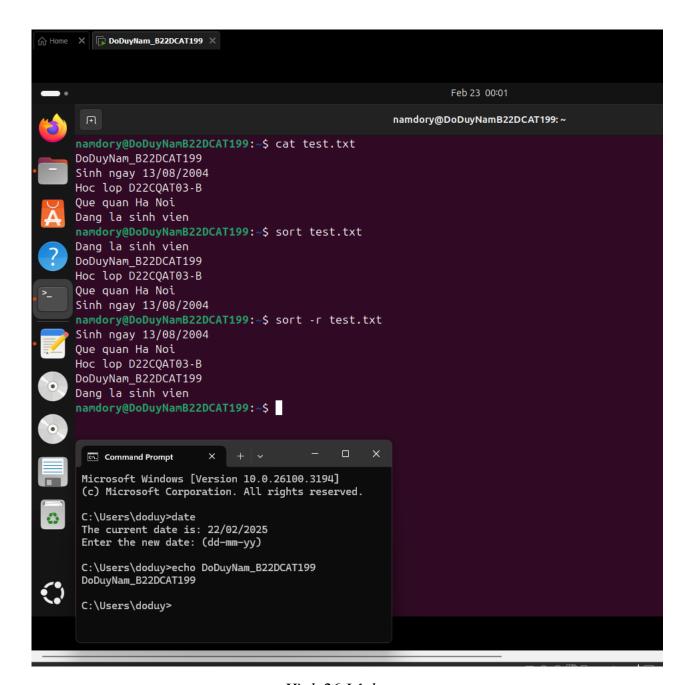
- Cách dùng: <lệnh> >> <tên_tập_tin>
- Ví dụ: echo "Sinh ngay 13/08/2004" >> test.txt: chèn nội dung "Sinh ngay 13/08/2004" vào tập tin test.txt

Hình 25 Lệnh >>

sort: Sắp xếp các dòng trong tập tin hoặc đầu ra theo thứ tự bảng chữ cái (mặc định là tăng dần).

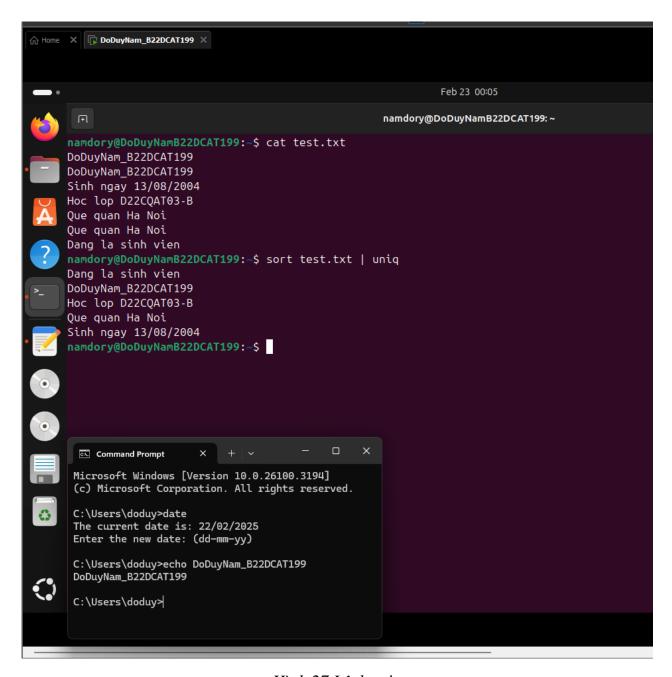
- Cách dùng: sort <tùy_chọn> <tập_tin>
- Ví dụ: sort test.txt: sắp xếp nội dung của tập tin test.txt theo thứ tự bảng chữ cái sort -r test.txt: sắp xếp nội dung của tập tin test.txt theo thứ tự ngược lại

Hình 26 Lệnh sort

uniq: Loại bỏ các dòng trùng lặp trong một tập tin (chỉ hoạt động khi các dòng trùng lặp đã được sắp xếp).

- Cách dùng: uniq <tùy chọn> <tập_tin>
- Ví dụ: sort test.txt | uniq: sắp xếp lại các dòng trong tập tin theo thứ tự tăng dần theo bảng chữ cái và loại bỏ các dòng trùng lặp

Hình 27 Lệnh uniq

2.3 Kết chương

Chương này liệt kê các bước cần thực hiện trong bài thực hành. Hướng dẫn việc cài hệ điều hành Ubuntu trên phần mềm ảo hóa VMware Workstation và thực hiện 1 số lệnh cơ bản có trong hệ điều hành Ubuntu

KÉT LUẬN

- Tìm hiểu về hệ điều hành Linux
- Cài đặt thành công hệ điều hành Ubuntu
- Thực hiện các lệnh cơ bản của hệ điều hành Ubuntu

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Phạm Hoàng Duy, Bài giảng Hệ điều hành Windows và Linux/Unix, Học viện Công Nghệ Bưu Chính Viễn Thông, 2016.
- [2] Wale Soyinka, Linux Administration A Beginners Guide, McGraw-Hill Osborne Media, 2012.